

Oppgave:

I Nasjonalbudsjettet for 2024 stod det på side 7 "Både hjemme og ute har renteøkningene så langt hatt mindre innstrammende virkning på økonomien enn først ventet. Det er betydelig usikkerhet om hvordan husholdningene fremover vil tilpasse seg de store renteøkningene og i hvor stor grad de vil trekke på oppsparte midler for å opprettholde konsum og boligetterpørsel. Hvordan kronekursen utvikler seg fremover, er også en usikkerhetsfaktor som vil ha stor innvirkning på hvor raskt inflasjonen vil komme ned, og dermed på Norges Banks rentesetting."

Med utgangspunkt i sitatet, og den supplerende informasjonen nedenfor, svar på følgende spørsmål:

1. Hvilke faktorer bestemmer innenlandsk rentes betydning for norsk økonomi?
2. Hvordan er koblingen mellom endring i valutakursen og inflasjon?
3. Hvilke faktorer, utover innenlandsk rente, påvirker valutakursen?
4. Hvordan påvirker slike faktorer (utover innenlandsk rente) norsk aktivitetsnivå, norsk inflasjon og norsk rentesetting?

Supplerende informasjon

Når du svarer forventes det at du forklarer bakenforliggende økonomiske mekanismer og økonomisk samspill.

Det forventes at du bruker ett eller begge av følgende relasjonssett. Du kan også supplere med andre relasjoner. Husk å forklare relasjonene du velger å bruke. Når du skriver din besvarelse kan du velge egen notasjon som det er lettere å skrive inn med tastatur.

Relasjonssett A:

- (1) $p_s = w - z_s$
- (2) $w = p_k + z_k + k$
- (3) $p_k = q_k + v$
- (4) $p_i = q_i + v$
- (5) $\pi^C = \alpha p_i + (1 - \alpha) p_s$

der p, w, z, q, v, π^C er henholdsvis vekst i priser, lønninger, produktivitet, europriser, valutakurs og konsumprisindeks. Variabelen k fanger opp ekstraordinær lønnsvekst. Fotskrifter s, k, i står henholdsvis for skjermet, konkurranseutsatt og importert. (Merk at i forelesningen omkring disse relasjonene ble symbolet π brukt om det som over kalles π^C).

Relasjonssett B:

- (6) $Y = mZ^D + ma_2(E^e + \kappa i^F) - ma_3 Z^\pi - m(c_2 + b_2 + a_2 \kappa) i$
- (7) $i = Z^i + g_Y \frac{Y - Y^n}{Y^n} + g_E (E^e + \kappa i^F) + g_\pi Z^\pi$
- (8) $\pi = Z^\pi + \beta \frac{Y - Y^n}{Y^n}$

der $g_Y = m_i(d_2 + d_1 \theta \beta)$, $g_E = m_i d_1 (1 - \theta)$, $g_\pi = m_i d_1 \theta$

og der Y, i, i^F, π, E^e, Y^n er henholdsvis nasjonalprodukt, rente hjemme, rente ute, vekst i prisen på norske varer, langsikts forventet valutakurs og potensielt nasjonalprodukt. Z -ene er eksogene variable som samler diverse eksogene komponenter, mens resten av symbolene er positive parametre. g -ene er introdusert for å bedre lesbarheten. (Merk at i Holdens lærebok "Makroøkonomi" opptrer også E_{-1} . Den er i uttrykkene over satt lik 1)